

від 31.10.2023 № 263

Адреса для листування: а/с 316, м. Львів, 79000, Україна. Адреса: вул. Івана Франка, 9, оф. 1а, м. Львів, 79005.
Тел./факс: +(38) 032-225-76-82. Тел. +(38) 032-243-38-88. Електронна скринька: epi@mail.lviv.ua. Веб-сайт: <http://epi.org.ua>.

**Міністерство захисту довкілля
та природних ресурсів України**
вул. Мтр. Василя Липківського,
будинок 35, м. Київ, 03035
тел.: +38 (044) 206 31 15
email: info@mepr.gov.ua

Зауваження та пропозиції громадськості в процесі громадського обговорення звіту з ОВД «Використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок» Філії "Мокрянське ЛМГ" ДП "Ліси України".

Реєстраційний номер справи 202362910834

Ознайомившись зі Звітом з ОВД «Використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок» Філії "Мокрянське ЛМГ" ДП "Ліси України", оприлюдненим 29 вересня 2023 року в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (реєстраційний номер справи 202362910834) (далі - Звіт), керуючись ст. 7 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» просимо врахувати наведені нижче зауваження до Звіту.

1. *Звіт розроблений на основі не затвердженого належним чином на сьогоднішній момент поділу лісів на категорії.*

В таблиці 1.2.1 Звіту наведено розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок на включені та виключені з розрахунку рубок головного користування за даними попереднього і теперішнього лісовпорядкування.

На сторінці 24 Звіту вказано, що до розрахунку лісосіки рубок головного користування включено ліси на площі 4374,5 га відповідно до таблиці 1.2.1.

На сторінці 28 вказано, що порівняно з попереднім лісовпорядкуванням площа лісів, виключених з розрахунку рубок головного користування зменшилась на 1048,3 га або на 9%, що зумовлено зміною вимог чинного законодавства в лісовому господарстві щодо виділення категорій лісів.

Відповідно до п. 17 Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затвердженого Постановою КМУ № 733 від 16 травня 2007 р., Міндовкілля розглядає та погоджує проект рішення Держлісагентства про віднесення лісів до відповідних категорій разом з клопотанням та матеріалами до нього.

З відповіді Держлісагентства № 02-16/5737-23 від 19.10.2023 р. нам стало відомо, що оновлені матеріали філії "Мокрянське ЛМГ" ДП "Ліси України" знаходяться на даний час на розгляді в Держлісагентстві, а до Міндовкілля такі матеріали на погодження ще не надходили.

Чинний на даний час поділ лісів філії "Мокрянське ЛМГ" ДП "Ліси України" на категорії, затверджений наказом Держлісагентства № 427 від 27.11.2012 р.

В той же час, в Звіті проведені розрахунки обсягу головного користування та наведений перелік ділянок під рубку відповідно до теперішнього лісовпорядкування, і відповідно до поділу лісів на категорії, який не затверджений належним чином на сьогоднішній момент.

2. Мокрянське МЛГ планує проводити рубки головного користування в межах ділянок, які віднесені до пралісів та квазіпралісів.

Згідно із додатком 10 до Звіту з ОВД "Фонд рубок головного користування в філії «Мокрянське лісомисливське господарство» на період з 2021 по 2030 рік за лісництвами", Мокрянське МЛГ планує проводити рубки головного користування в межах ділянок, на які є висновок від Українського фонду природи про належність їх до пралісів та квазіпралісів.

Йдеться про такі ділянки у Мокрянському лісництві:
квартал 20, виділ 10 (квазіпраліс) - заплановано поступові рубки головного користування на площі 2 га,

682

Продовж. табл. П.4

Квартал	Виділ, під-виділ	Площа, га	Проектується			Яр уження	Склад насаджень	Вік, років	Клас бонітету, тип лісу (ТЛУ)	Повно-тета	Висо-та, м	Діа-метр, см	Запас на ви-ділі, тис. куб.м	Запас, що ви-рубу-ється тис. куб.м	% діло-вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Скил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підосмку, відвід в рубку
			Рубки (п'яти-річчя)	Спосіб лісо-віднов-лення	Р Т К												Екс-пози-ція	Кру-тизна	
						1ЯВ	80		24.0	24				30					
16	49	0.3				1	1ЯЗ 6ВКЛ 2ВКЛ 1ЯВ 1ЯЗ	80 170 З 82 СЗЯВ 80 80		23.0 26.0 23.0 24.0 23.0	24 44 24 24 24		0.08 0.03	0.03	40 50 60 30 40	270			
18	14	10.8				1	9ВКЛ 1ЯЛЕ	110 2 110 СЗЯВ	0.70	27.0 28.0	32 32	4.21	2.10	60 70	390	ПДЗ	15	Підріст ВКЛ 2.0 тис. шт/га	
20	10	2.0				1	5ВКЛ 3ВКЛ 1ЯЛЕ 1ЯВ	110 2 170 СЗЯВ 100 170	0.70	27.0 26.0 28.0 26.0	32 44 32 36	0.70	0.35	55 50 70 50	350	ПДЗ	20	Підріст ВКЛ 3.0 тис. шт/га	
22	28	1.2				1	3ВКЛ 3ВКЛ 3ЯЛЕ 1ГЗ	150 3 70 СЗЯВ 70 70	0.40	26.0 22.0 26.0 19.0	44 24 26 22	0.24	0.24	70 5 80 5	200	ПДС	20	Підріст ВКЛ 3.0 тис. шт/га	

- квартал 28, виділ 12 (праліс) - заплановано поступові рубки головного користування на площі 8,3 га,

Продовж. табл. П.4

Квартал	Виділ, під-виділ	Площа, га	Проектується			Яр уження	Склад насаджень	Вік, років	Клас бонітету, тип лісу (ТЛУ)	Повно-тета	Висо-та, м	Діа-метр, см	Запас на ви-ділі, тис. куб.м	Запас, що ви-рубу-ється тис. куб.м	% діло-вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Скил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підосмку, відвід в рубку
			Рубки (п'яти-річчя)	Спосіб лісо-віднов-лення	Р Т К												Екс-пози-ція	Кру-тизна	
26	33	8.8				1	6ВКЛ 2ВКЛ 1ЯВ 1ЯЗ	90 2 150 СЗЯВ 100 100		0.80 22.0 22.0 22.0	24 40 24 24	2.73	1.19	10 60 10 10	310	ПН	15	Підріст ВКЛ 5.0 тис. шт/га	
28	12	8.3				1	9ВКЛ 2ВКЛ	100 2 150 СЗЯВ	0.60	25.0 26.0	28 40	2.32	0.97	60 50	280	ПДС	20	Підріст ВКЛ 2.0 тис. шт/га	
30	10	1.1				1	7ВКЛ 3ВКЛ	100 2 150 СЗЯВ	0.50	24.0 28.0	28 44	0.25	0.25	60 60	230	ПН	20	Підріст ВКЛ 3.0 тис. шт/га	
Разом		76.5										25.39	11.67						

- квартал 18, виділ 8 (квазіпраліс) - заплановано вибіркові рубки головного користування на площі 8,6 га,

12	13	2.0				1	6ВКЛ 3ЯЛЕ 1ЯЦВ	110 2 110 СЗЯВ 110	0.70	27.0 29.0 29.0	32 32 36	0.96	0.19	50 80 50	480	С	30	
10	16	16.0				1	4ВКЛ 2ЯЛЕ 2ЯВ 2ВКЛ	110 2 110 СЗЯВ 110 70	0.60	27.0 27.0 24.0 26.0	32 40 32 26	3.92	1.18	50 70 40 60	370	ПНС	35	Підріст ВКЛ 5.0 тис. шт/га
16	24	3.0				1	9ВКЛ 1ВКЛ	190 2 90 СЗЯВ	0.60	28.0 24.0	40 20	1.05	0.21	50 50	350	ПНС	25	Підріст ВКЛ 2.0 тис. шт/га
18	8	8.6				1	6ВКЛ 4ВКЛ	200 3 90 СЗЯВ	0.60	26.0 25.0	44 28	2.92	0.58	50 50	340	ПД	30	Підріст ВКЛ 3.0 тис. шт/га
20	9	3.3				1	5ВКЛ 3ВКЛ 1ЯЛЕ 1ЯВ	110 2 170 СЗЯВ 100 170	0.60	27.0 26.0 28.0 26.0	32 44 32 36	1.64	0.32	55 50 70 50	310	ПДЗ	25	Підріст ВКЛ 3.0 тис. шт/га

При цьому, у звіті з ОВД взагалі не згадано наявності висновку про належність окремих лісових ділянок філії «Мокрянське лісомисливське господарство» до пралісів, квазіпралісів та природних лісів, незважаючи на те, що такий висновок було підготовлено Українським фондом природи ще у 2019 році.

Копії висновків про належність лісових ділянок до пралісів, квазіпралісів та природних лісів для Мокрянського лісгоспу, а також Тячівського лісгоспу, який був приєднаний до Мокрянського в рамках адмінреформи системи лісового господарства України, додаються до цього листа.

Відповідно до ст. 39-1 Лісового кодексу України, праліси, квазіпраліси та природні ліси є національною природною спадщиною України.

З метою охорони та збереження пралісів, квазіпралісів та природних лісів у них забороняються всі види рубок, у тому числі санітарні, рубки формування і оздоровлення лісів (крім догляду за лінійними об'єктами та вирубування окремих дерев під час гасіння пожежі), будівництво споруд, прокладання шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту і зв'язку, випасання худоби, промислова заготівля недеревинних лісових продуктів, проїзд транспортних засобів (крім доріг загального користування та служби лісової охорони).

Усі виділені праліси, квазіпраліси та природні ліси зараховуються до категорії лісів природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення, а також виділяються в особливій охоронні лісові ділянки.

Навколо виділених пралісів, квазіпралісів, природних лісів устанавлюються охоронні зони завширшки не менше подвійної висоти деревостану пралісу, в яких забороняються суцільні та поступові рубки.

Згідно з нормами ст. 70 Лісового кодексу України, у пралісах, квазіпралісах, природних лісах забороняються заготівля деревини, всі види рубок, у тому числі формування і оздоровлення лісів, та видалення захарашченості.

3. Також згідно із додатком 10 до Звіту з ОВД, суб'єктом господарювання заплановано низку рубок в старовікових ділянках лісів природного походження, які мають високу цінність для збереження біорізноманіття.

Наводимо нижче у вигляді таблиці перелік зі 167 найбільш цінних серед таких ділянок, які мають вік понад 150 років і при цьому потрапили у фонд рубок головного користування Мокрянського лісгоспу, згідно із додатком 10 Звіту з ОВД. Усі такі ділянки перебувають під охороною Бернської конвенції, переважно як оселища G1.6 «Fagus woodland/Букові ліси», або G3.1B «Alpine and Carpathian subalpine Picea forests / Альпійські та Карпатські субальпійські ялинові ліси». Ділянки наведені у порядку спадання їхнього віку.

№	Лісництво	Квартал	Виділ
1	Краснянське	2	10
2	Краснянське	28	17
3	Краснянське	1	1
4	Краснянське	1	6
5	Краснянське	5	9
6	Краснянське	5	16
7	Краснянське	6	18
8	Краснянське	6	19
9	Краснянське	7	14
10	Краснянське	8	3
11	Краснянське	9	10
12	Краснянське	9	12
13	Краснянське	11	10
14	Краснянське	11	19
15	Краснянське	15	15
16	Краснянське	24	20
17	Краснянське	24	21
18	Краснянське	7	18
19	Краснянське	8	16
20	Краснянське	8	17
21	Краснянське	20	19
22	Краснянське	20	20
23	Краснянське	20	31
24	Краснянське	21	12

25	Тарасівське	28	7
26	Тарасівське	30	3
27	Краснянське	26	15
28	Тиховецьке	2	13
29	Усть-Чорнянське	36	4
30	Усть-Чорнянське	36	7
31	Краснянське	28	18
32	Тиховецьке	2	9
33	Усть-Чорнянське	16	24
34	Тарасівське	28	12
35	Усть-Чорнянське	38	15
36	Усть-Чорнянське	18	20
37	Усть-Чорнянське	24	24
37	Краснянське	5	20
39	Краснянське	5	21
40	Краснянське	30	30
41	Краснянське	30	31
42	Краснянське	30	32
43	Усть-Чорнянське	16	26
44	Мокрянське	26	45
45	Мокрянське	27	21
46	Русько-Мокрянське	24	35
47	Русько-Мокрянське	25	16
48	Русько-Мокрянське	26	61
49	Русько-Мокрянське	34	11
50	Русько-Мокрянське	34	20
51	Дубівське	59	22
52	Тарасівське	11	30
53	Тарасівське	11	31
54	Тарасівське	15	8
55	Тарасівське	15	13
56	Усть-Чорнянське	39	14
57	Краснянське	12	24
58	Краснянське	29	20
59	Тиховецьке	4	14
60	Тиховецьке	4	19
61	Русько-Мокрянське	19	27
62	Русько-Мокрянське	25	12
63	Русько-Мокрянське	33	16
64	Русько-Мокрянське	36	15
65	Русько-Мокрянське	36	16
66	Усть-Чорнянське	16	30
67	Усть-Чорнянське	22	52
68	Усть-Чорнянське	22	68
69	Усть-Чорнянське	35	34
70	Усть-Чорнянське	35	35
71	Усть-Чорнянське	38	39
72	Усть-Чорнянське	39	35
73	Мокрянське	2	32
74	Мокрянське	2	36
75	Мокрянське	4	27
76	Мокрянське	18	8

77	Мокрянське	22	22
78	Мокрянське	22	24
79	Мокрянське	28	22
80	Мокрянське	28	23
81	Тарасівське	10	19
82	Тарасівське	55	26
83	Тарасівське	56	21
84	Тарасівське	56	22
85	Тарасівське	56	23
86	Усть-Чорнянське	24	25
87	Тиховецьке	3	11
88	Тиховецьке	8	27
89	Русько-Мокрянське	19	68
90	Русько-Мокрянське	16	42
91	Русько-Мокрянське	23	14
92	Мокрянське	16	24
93	Мокрянське	21	25
94	Мокрянське	21	31
95	Мокрянське	22	27
96	Мокрянське	27	28
97	Мокрянське	27	29
98	Мокрянське	28	10
99	Мокрянське	30	13
100	Русько-Мокрянське	19	25
101	Русько-Мокрянське	29	16
102	Русько-Мокрянське	29	31
103	Русько-Мокрянське	32	10
104	Русько-Мокрянське	36	17
105	Русько-Мокрянське	36	18
106	Русько-Мокрянське	36	27
107	Русько-Мокрянське	36	28
108	Русько-Мокрянське	36	29
109	Русько-Мокрянське	36	31
110	Мокрянське	14	51
111	Мокрянське	20	31
112	Мокрянське	20	23
113	Мокрянське	22	26
114	Мокрянське	22	29
115	Мокрянське	27	6
116	Мокрянське	28	25
117	Русько-Мокрянське	7	41
118	Тарасівське	12	8
119	Тарасівське	12	10
120	Тарасівське	17	52
121	Тарасівське	24	14
122	Тарасівське	54	38
123	Тиховецьке	19	17
124	Тиховецьке	19	18
125	Тиховецьке	19	20
126	Тиховецьке	19	25
127	Дубівське	27	12
128	Дубівське	30	12

129	Брадульське	16	19
130	Брадульське	16	39
131	Русько-Мокрянське	23	37
132	Усть-Чорнянське	28	42
133	Мокрянське	16	40
134	Мокрянське	16	45
135	Мокрянське	16	49
136	Мокрянське	20	22
137	Мокрянське	20	34
138	Мокрянське	27	7
139	Мокрянське	28	9
140	Русько-Мокрянське	29	14
141	Тарасівське	12	9
142	Тарасівське	17	10
143	Тарасівське	17	13
144	Тиховецьке	15	31
145	Тиховецьке	17	28
146	Тиховецьке	23	21
147	Новоселицьке	4	37
148	Русько-Мокрянське	13	34
149	Русько-Мокрянське	7	12
150	Усть-Чорнянське	38	22
151	Мокрянське	7	14
152	Тарасівське	28	15
153	Тарасівське	32	64
154	Усть-Чорнянське	39	7
155	Мокрянське	20	32
156	Мокрянське	30	33
157	Мокрянське	22	28
158	Мокрянське	27	5
159	Тарасівське	24	24
160	Тарасівське	28	18
161	Тарасівське	28	33
162	Тарасівське	28	34
163	Тарасівське	44	15
164	Краснянське	28	32
165	Краснянське	28	34
166	Тиховецьке	21	14
167	Тиховецьке	21	28

Згадані ділянки є рідкісними та унікальними в масштабах України, а частина із них – досить рідкісні і в масштабах всієї Європи, що робить їхнє збереження особливо важливим, в рамках Бернської конвенції, Конвенції про збереження біорізноманіття, які ратифіковані Україною.

Також ці ділянки переважно перебувають в доброму екологічному стані, а тому мають перспективи з часом перейти в категорію пралісів, квазіпралісів чи природних лісів. Збереження старовікових ділянок лісу є вкрай важливим і в контексті збільшення частки територій природно-заповідного фонду до 15% від площі України, як це передбачено Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»

4. Суцільні санітарні рубки плануються за відсутності актів лісопатологічного обстеження.

На сторінці 59 Звіту зазначається: «Лісовпорядкуванням в лісах Філії «Мокрянське ЛМГ» виявлено фонд суцільних санітарних рубок на площі 21,6 га з запасом деревини 3,36 тис. м³, але щорічний обсяг рубок не проектується, бо проведення суцільних санітарних рубок можливе лише після їх обстеження лісопатологічною службою та з урахуванням вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»».

Відповідно до п. 5, 13, 27 Санітарних правил в лісах України, затверджених Постановою КМУ 27 липня 1995 р. № 555, заходи з поліпшення санітарного стану лісів плануються і здійснюються на основі матеріалів лісовпорядкування, а також санітарних та лісопатологічних обстежень, а в межах природно-заповідного фонду - відповідно до вимог проектів організації територій та об'єктів природно-заповідного фонду та/або положень про них з урахуванням специфіки, ступеня та періоду пошкодження насаджень, біології деревних порід, шкідників та збудників хвороб лісу.

Для погодження переліку заходів з поліпшення санітарного стану лісів власники лісів, постійні лісокористувачі подають державному спеціалізованому лісозахисному підприємству, органу виконавчої влади з питань лісового господарства Автономної Республіки Крим та відповідному територіальному органу Держлісагентства (у межах природно-заповідного фонду - також обласним, Київській та Севастопольській міським держадміністраціям, а на території Автономної Республіки Крим - органу виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища) такі документи:

- копії матеріалів лісовпорядкування;
- копії матеріалів обліку лісових пожеж чи матеріалів обліку осередків шкідників і хвороб лісу, актів лісопатологічних обстежень насаджень;
- копії повідомлень про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень (додаток 2).

Власники лісів, постійні лісокористувачі призначають на основі матеріалів лісовпорядкування, лісопатологічних обстежень та повідомлень про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень вибіркові санітарні рубки, про що інформують обласну, Київську та Севастопольську міські держадміністрації, а на території Автономної Республіки Крим - орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища та орган місцевого самоврядування, на території якого зростають насадження, що потребують вибіркової санітарної рубки.

Суцільні санітарні рубки проводяться шляхом вирубування сухостійних, відмираючих і дуже ослаблених дерев, пошкоджених пожежами, шкідниками, хворобами лісу і внаслідок аварій та стихійного лиха, лише у деревостанах, в яких проведення вибіркової санітарних рубок призведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника повноти.

Враховуючи відсутність актів патологічних обстежень необхідність проведення суцільних санітарних рубок необґрунтована, а відтак не може бути погоджена, шляхом видачі Висновку з ОВД на суцільні санітарні рубки в межах заявленої планованої діяльності.

5. Суцільні рубки в мішаних гірських лісах Карпат заборонені

Відповідно до п. 12, 19 Правил рубок головного користування у гірських лісах Карпат, затверджених Постановою КМУ від 22.10.2008 року № 929 (далі - Правил рубок), залежно від лісистості водозборів, категорії лісів, лісорослинних умов, біологічних особливостей деревних порід, складу і структури деревостанів, наявності та стану підросту господарсько цінних порід, ступеня стійкості ґрунтів проти ерозії, стрімкості схилів та інших особливостей лісових ділянок застосовуються такі системи рубок, як вибіркові, поступові, суцільні та комбіновані.

Суцільні системи рубок - це заходи, під час здійснення яких вирубується деревостан, за винятком дерев та чагарників, що підлягають збереженню. Під час застосування суцільної системи рубок проводиться вузьколісосічна рубка. Ширина лісосіки становить 50 і менше метрів.

Звідси випливає, що вузьколісосічна рубка це підвид суцільної рубки.

Згідно з нормою ст. 29 Правил рубок, у ялинових лісах проводяться добровільно-вибіркові, групово-поступові, смугово-поступові та вузьколісосічні рубки.

Добровільно-вибіркові, групово-поступові, смугово-поступові рубки проводяться у мішаних деревостанах.

Вузьколісосічні рубки проводяться у чистих деревостанах незалежно від стрімкості схилів і стійкості ґрунтів із застосуванням екологічно безпечних технологій трелювання.

Відповідно до ДСТУ 3404—96 «Лісництво. Терміни та визначення», мішаний деревостан - деревостан, складниками якого є дві чи більше деревних порід; чистий деревостан - деревостан певної породи з поодинокими деревами інших порід.

Як зазначається в Таблиці П.3, Фонд рубок головного користування в Краснянському лісництві (ст. 670 звіту), суцільна рубка планується в господарській секції ялинова похідна – 5, яка є мішаним деревостаном – ялівцево-буковим.

Враховуючи наведені вище норми Правил рубок головного користування, в мішаних ялинових лісах можуть проводитися лише добровільно-вибіркові, групово-поступові, смугово-поступові рубки. Здійснення суцільних рубок в мішаних ялинових лісах Правилами рубок не дозволено. Відтак, така планована діяльність суперечить вимогам законодавства та не може бути дозволеною.

6. Не досліджено перебування у виділі проведення планованої діяльності 1 виду рослин та 5 видів тварин, включених до ЧКУ.

На сторінці 246 Звіту зазначено: «Ще для 6 видів, включених до ЧКУ (білоцвіт весняний, саламандра плямиста, лелека чорний, глушець білодзьобий, видра річкова, ведмідь бурий), відомо лише квартал їх перебування (зростання). У разі виявлення популяції чи слідів зимівлі, гніздування або перебування особин саме у виділі проведення планованої діяльності, рекомендується замінити суцільні рубки на поступові у 2-4 етапи або вибіркові та проводити лісогосподарські роботи в осінньо-зимовий період.

Як видно з наведеного вище витягу зі Звіту, Філія "Мокрянське ЛМГ" ДП "Ліси України" не проводила дослідження наявності вищевказаних червонокнижних видів у виділі проведення планованої діяльності. А відтак не може чітко стверджувати про їхню відсутність у цих виділах. Що в свою чергу призводить до неналежного врахування (неналежної оцінки) впливу планованої діяльності на ці види. Разом з тим ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» не передбачає можливості змінювати вид рубок в рамках виданого Позитивного висновку з ОВД. Тобто неможливо замінити суцільні рубки на поступові у 2-4 етапи або вибіркові, як це запропоновано у Звіті, у разі виявлення популяції чи слідів зимівлі, гніздування або перебування особин вищевказаних 6 видів червонокнижних у виділі проведення планованої діяльності після отримання Висновку з ОВД. Адже зміна виду рубок вважатиметься новою планованою діяльністю, вплив якої буде іншим, ніж описано в цьому Звіті, та потребуватиме розроблення нового Звіту та отримання нового Висновку.

7. Звіт чітко передбачає значний негативний вплив на Заказник "Урочища Странзул, Задня, Кедрин".

На сторінці 259 Звіту зазначається: «Заплановані рубки головного користування Мокрянського ЛМГ на період з 2021 по 2030 рр. перевірені на предмет межування із територіями та об'єктами ПЗФ. Квартал 24 виділ 85 Брадульського лісництва безпосередньо межує із ботанічним заказником "Урочища Странзул, Задня, Кедрин", а саме із виділом 1 кварталу 30. Виділ 83 кварталу 24 Брадульського лісництва розташований на відстані 250 м від заказника, виділ 81 того ж кварталу – на відстані 450 м. Інші заплановані лісосіки розташовані на відстані понад 2 км від об'єктів ПЗФ. Очікується значний негативний вплив на заказник у зв'язку із проведенням планованої діяльності у виділах 85 і 83 кварталу 24».

Враховуючи наведене вище, вважаємо недопустимою плановану діяльність у виділах 85 і 83 кварталу 24.

8. У Звіті не наведено порівняння впливу на фактори довкілля альтернативних варіантів планованої діяльності.

Попри те, що у розділі 2 Звіту розглянуто декілька альтернативних підходів до провадження планованої діяльності, які потенційно можуть зменшити її негативний вплив на довкілля, в подальшому авторами звіту не було порівняно між собою вплив базового та альтернативного варіантів планованої діяльності. А отже, неможливо зрозуміти, який із них буде більш доцільним з точки зору меншого негативного впливу на довкілля, зокрема на біорізноманіття лісів.

9. У звіті неналежним чином оцінено вплив на зміну клімату.

У звіті не було розраховано та оцінено ступінь впливу впливу на клімат від щорічного проведення суцільних та поступових рубок головного користування на площі понад 250 га, а також суцільних санітарних рубок, зокрема в старовікових природних лісах у межах Мокрянського лісгоспу. Так, сучасні дослідження доводять, що природні ліси накопичуються значні обсяги вуглецю не лише в наземній та підземній живій біомасі, але й у відмерлій деревині та органічній речовині ґрунту (Nord-Larsen T., Vesterdal L., Scott Bentsen N., Bo Larsen J. Ecosystem carbon stocks and their temporal resilience in a semi-natural beech-dominated forest. Forest Ecology and Management, 2019 <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0378112719306796>, переклад ключових висновків дослідження доступний тут <https://sfmu.org.ua/publications/rol-mertvoyi-derevyiny-v-akumulyaciyi-vuglecyu-pryklad-starovikovogo-lisu-iz>). Під час проведення суцільних рубок лісу, більша частина ґрунтового вуглецю мінералізується та потрапляє в атмосферу, що має негативний вплив на клімат.

Також не було оцінено вплив на клімат від розкладу (мінералізації) великої кількості порубкових решток, які будуть створюватись при запланованих рубках, та подальшого використання частини заготовленої деревини в якості палива. Оскільки згадані процеси стосуються планованої діяльності та пов'язані із значними викидами парникових газів, вони мають бути оцінені у звіті з ОВД, як одна зі складових впливу планованої діяльності на клімат.

10. Планована діяльність суперечить принципу невиснажливого природокористування

Згідно із таблицею 1.2.1 Звіту лісовпорядкуванням пропонується суттєве зменшення площі захисних (на 4684,7 га) лісів та часткове збільшення площі експлуатаційних лісів (на 264,5 га). Вважаємо такий підхід недоцільним і таким, що суперечить принципу невиснажливого природокористування, що передбачений у ст. 64 Лісового кодексу України.

Ознайомившись детально з оприлюдненим Звітом з ОВД «Використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок» Філії "Мокрянське ЛМГ" ДП "Ліси України", враховуючи наведені вище зауваження, вважаємо звіт неповним, неточним, таким, що не враховує всі важливі аспекти планованої діяльності, не оцінює реальний вплив планованої діяльності на довкілля, ґрунтується на незатвердженому поділу лісів на категорії, передбачає проведення поступових та вибіркових рубок головного користування у межах ідентифікованих пралісів та квазіпралісів, а також передбачає включення до фондів рубок головного користування великої кількості особливо цінних старовікових ділянок природного походження віком понад 150 років, вважаємо, що планована діяльність не може визнаватися екологічно допустимою.

У зв'язку із вищенаведеним та керуючись ст. 9 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» просимо визнати вказану плановану діяльність недопустимою.

Додатки:

1. Копія відповіді Держлісагентства № 02-16/5737-23 від 19.10.2023 р.

2. Копія відповіді Міндовкілля № 22/22-04/772-23 від 17.10.2023 р.
3. Копія Висновку про належність лісових ділянок державного підприємства «Тячівське лісове господарство» до пралісів, квазіпралісів та природних лісів.
4. Копія Висновку про належність лісових ділянок державного підприємства «Мокрянське лісомисливське господарство» до пралісів, квазіпралісів та природних лісів.

**З повагою,
директор МБО «Екологія-Право-Людина»**

Олена Кравченко

*Виконавці:
Петро Тестов
Богдан Кученко
Марта Панькевич*